

Primer premi: Cooperativa Submarí Lila

Projecte: “De la llavor al plat”

1 - DADES DEL CENTRE

1.1 - Nom del centre educatiu:

Cooperativa Submarí Lila

1.2 - Adreça postal:

Plaça de l'Església s/n, 43143, El Milà Tarragona

1.3 - Telèfon:

977 637 637

1.4 - Correu electrònic del centre:

info@submarilila.cat

2 - DADES DELS RESPONSABLES

2.1 - Nom persona responsable:

Maria Oliver

3 - DADES DEL ALUMNAT

3.1 - Nivells educatius a què s'adreça el projecte

Educació infantil i educació primària

3.2 - Nombre d'alumnes participants en el projecte

72

4 - DADES DEL PROJECTE

4.1 - Descripció

Som la cooperativa Submarí Lila per a l'atenció i el respecte als processos de vida, una cooperativa formada per famílies i educadors. El nostre projecte educatiu, nascut l'any 2008, es concreta en una escola respectuosa per a infants del 2 als 12 anys, ubicada a la població d'El Milà, comarca de l'Alt Camp.

La nostra línia pedagògica està centrada en l'infant, l'adult (mestres i pares i mares) i l'entorn, i basada en els racons, tallers, projectes, el continu i la construcció sociocultural de l'aprenentatge.

El curs 2015-16 el projecte compta amb 72 alumnes repartits en les etapes de:

Les Oliveres - llar d'infants (12 alumnes)

Els Cirerers - educació infantil (36 alumnes)

L'Alzina - educació primària (24 alumnes)

Dins d'aquest marc educatiu, entenem el coneixement, la vivència i el respecte de l'entorn com un element indissociable del procés d'aprenentatge. (Veure Document 2 – Projecte Educatiu de Centre (PEC)).

És per aquest motiu que, amb molta cura, dissenyem els nostres espais exteriors com a espais d'aprenentatge i els mantenim sempre oberts per tal que els infants hi puguin accedir en qualsevol moment del temps que passen a l'escola. Perseguim que aquesta manera de viure l'exterior faciliti als infants el vincle amb l'entorn més proper, i faci vivencials els aprenentatges a l'entorn natural i sociocultural que ens envolta, en aquest cas, la població d'El Milà. Una població principalment agrícola, situada a la comarca de l'Alt Camp (Tarragona).

Per al nostre col·lectiu, l'aprenentatge de l'entorn no pot anar deslligat del compromís de les persones envers el mateix, i és per això que treballem per a promoure els valors d'agricultura i alimentació ecològiques i de proximitat. I ho fem des d'una estructura de participació col·lectiva, on la implicació i acció de les famílies nodreix el projecte educatiu.

Així doncs, els educadors, els infants i les seves famílies, i l'entorn proper; esdevenen els vèrtexs del nostre projecte d'educació per a la sostenibilitat, dins el qual hi tenen cabuda moltes iniciatives per a treballar, comprendre i promoure formes de vida respectuoses amb el medi ambient, l'agricultura i l'alimentació ecològiques.

Com ho fem?

- Tenim un hort ecològic a cada espai educatiu
- Fem taller de botànica setmanal amb els alumnes de l'Alzina (Primària)
- Fem tallers de cuina setmanals, sempre amb productes ecològics i de proximitat
- Fem tallers de ciència setmanals, que de vegades inclouen l'ús de plantes del nostre hort o jardí: destil·lació, elaboració d'espelmes,...
- Tenim un grup de voluntaris i talleristes (majoritàriament famílies del projecte) que realitzen els tallers de medi, hort i jardí, cuina i experiments.
- Tenim una comissió (grup mixt de famílies i educadors) que vetlla pels aspectes d'ecologia i sostenibilitat de tot el projecte
- Tenim un grup de consum de les famílies del projecte, des del qual ens abastem de productes d'alimentació ecològica i de proximitat
- Sempre que podem, fem sortides per a conèixer el nostre entorn natural i social, dins les quals hi incloem les sortides per a conèixer els cultius del nostre poble, els agricultors i l'elaboració de la matèria prima (cooperativa d'oli i d'avellana)
- Tenim en compte tots aquests criteris de sostenibilitat en les nostres festes i celebracions, on també ens abastem de productes ecològics i de proximitat

Un dels elements vertebradors del nostre treball amb els espais exteriors és l'hort.

Els infants estan repartits en tres espais (Oliveres, Cirerers i Alzina), separats entre ells, i en cada un dels espais disposem d'un hort ecològic. Un hort que es va fent més gran i que es treballa més íntegrament per part dels infants, com més créixen aquests, fins al punt que l'hort i el jardí de primària és dissenyat, elaborat, cuidat i avaluat pels propis alumnes.

El treball a l'hort s'organitza en el quotidià a Oliveres (Llar d'infants) amb el suport d'una educadora fixa a l'espai, mentre que a Cirerers (Infantil) i l'Alzina (Primària) s'estructura amb un taller setmanal en el que hi poden participar tots els alumnes de l'espai. Aquest taller està conduït per un tallerista (que és un voluntari en el cas dels Cirerers i una mare de la cooperativa en el cas de l'Alzina) i té una durada d'una hora i mitja setmanal.

A més, però, l'hort està disponible i a l'accés de tots els infants en qualsevol moment i per a qualsevol altra activitat, i són ells mateixos els encarregats de regar-lo i mantenir-lo cuidat al dia a dia.

El treball amb els horts porta, doncs, associats tallers de cuina, d'experiments, sortides a l'entorn i la consciència i el gaudi de disposar d'espais exteriors naturals cuidats."

4.2 – Objectius del projecte

- Apropar a la realitat dels infants els processos de cura, manteniment i recol·lecció de l'hort
- Responsabilitzar els infants de la cura de les plantes
- Sensibilitzar els infants i les famílies vers el respecte pel medi ambient
- Acostar els infants al seu entorn natural proper
- Apropar els infants a la realitat agrícola de l'entorn on ens trobem
- Sensibilitzar els infants de la importància de tenir els espais de l'escola cuidats
- Mostrar als infants formes de vida sostenibles
- Treballar amb els infants els valors de l'alimentació sostenible i saludable
- Promoure entre les famílies i educadors models de consum sostenibles i saludables"

4.3 - Continguts curriculars

Des de la Cooperativa Submarí Lila hem dissenyat un projecte curricular basat en les intel·ligències múltiples, i en com aquestes es relacionen amb l'aprenentatge per competències bàsiques.

Des d'aquesta mirada, el projecte que presentem treballa sobretot l'Intel·ligència naturalista i la cinètica-corporal, però no podem oblidar que està íntimament lligada a altres intel·ligències, el vincle més gran l'observem amb la intel·ligència interpersonal.

Adjuntem a continuació un quadre resum que mostra la correspondència entre Intel·ligències Múltiples i Competències Bàsiques

- *Intel·ligència logicomatemàtica*
 - Competència matemàtica
 - Competència digital
 - Competència d'aprendre a aprendre
- *Intel·ligència lingüística*
 - Competència comunicativa lingüística i audiovisual
 - Competència digital
 - Competència d'aprendre a aprendre
- *Intel·ligència cinètico-corporal*
 - Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic
 - Competència artística i cultural
 - Competència digital
 - Competència d'aprendre a aprendre
- *Intel·ligència espacial*
 - Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic
 - Competència artística i cultural
 - Competència digital
 - Competència d'aprendre a aprendre
- *Intel·ligència musical*
 - Competència artística i cultural
 - Competència digital
 - Competència d'aprendre a aprendre
- *Intel·ligència intrapersonal*
 - Competència social i ciutadana
 - Competència d'aprendre a aprendre
 - Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria
- *Intel·ligència interpersonal*
 - Competència social i ciutadana
 - Competència d'aprendre a aprendre
 - Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria
- *Intel·ligència naturalista*
 - Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic
 - Competència digital
 - Competència d'aprendre a aprendre
- *Intel·ligència existencial*

Es detallen a continuació els principals continguts del currículum de primària que es despleguen amb aquest projecte.

Bloc: Els éssers vius i les persones

- Prendre consciència que les persones som un tipus d'animals.
- Distingir i descriure la funció de nutrició, reproducció i relació en animals i plantes de l'entorn proper.
- Observació in situ d'animals i plantes de l'entorn proper, i de la seva interacció en el medi; i la seva classificació fent servir claus dicotòmiques senzilles.
- Estimació, preocupació, interès i cura d'animals i plantes de l'entorn proper.
- Observació crítica de quina manera l'acció de les persones afecte la vida i els diferents ecosistemes més propers; dels quals, també, forma part.

Bloc: Persones, cultures i societats

- Participar en la vida col·lectiva per millorar la convivència i per afavorir un entorn més just sostenible i solidari.
- Participació activa a l'escola en tots els sentits (opinió, presa de decisions, tasques, construcció del

- propi procés d'aprenentatges, etc.).
- Reconeixement i respecte a la diversitat d'opinions.
- Ús de diferents canals (assemblees, revistes, exposicions, etc.) per a l'intercanvi i la difusió d'opinions.
- Desenvolupar actituds i conductes per a la cura d'un mateix, dels altres i de l'entorn.
- Desenvolupar actituds de consum responsable
- Valoració de la necessitat d'un comprimis per a la resolució de problemàtiques socials i ambientals

Bloc: Matèria i energia

- Diferenciació entre energies renovables i no renovables; i ús que se'n fa en el nostre entorn.
- Experimentació amb barreges, i ús de diferents tècniques de separació: imantació, filtració, decantació, evaporació i destil·lació.
- Experimentació amb l'aigua (canvis d'estat i la seva reversibilitat; el cicle natural; l'aigua com a dissolvent).
- Experimentació amb química quotidiana: combustió, oxidació i fermentació.
- Experimentació amb el foc.
- Experimentació amb el compost.

Bloc: Entorn, tècnica i societat

- Experimentar alguns operadors mecànics: eix, roda, politja, pa inclinat i engranatges.
- Cura d'eines i material.
- Fonts d'energia amb què funcionen les màquines més habituals del nostre entorn.
- Mesures que minimitzen el consum energètic."

4.4 – Activitats realitzades

Oliveres:

Hort: un dissabte de novembre ens reunim totes les famílies i els educadors per a condicionar els espais exteriors. Fem millores a l'espai de l'hort i el jardí. Una educadora s'encarrega de portar planter i llavors, i la cura de l'hort es fa en el dia a dia amb els infants.

Alimentació: Els productes que extraïem de l'hort s'utilitzen per a menjar-los amb els infants, alguns crus, altres prèvia elaboració a casa per part d'algunes famílies. Enguany hem menjat pèsols, fonoll, amanida, bunyols de col, truita de bledes, col-i-flor,...

Promovem una alimentació a l'hora d'esmorzar saludable i sostenible, de forma puntual fem esmorzars conjunts ecològics, basats en fruita, fruits secs i cereals.

Entorn: Sortim a fer passejades pel nostre entorn més proper, a veure l'ametller florit, a veure com va canviant el camp d'avellaners al llarg del curs, a recollir fulles seques i a menjar avellanes i cireres.

Cirerers:

Hort: des de principi de curs, mitjançant un taller d'hort setmanal conduït per un voluntari, condicionem un racó del nostre jardí per a fer-hi hort, i al llarg del curs tenim cura de les plantes, els fem cartells de fusta, fem planter i collim.

Hi hem plantat maduixes, col llombarda, porros, faves i alfàbrega.

Alimentació: Una educadora de l'espai realitza un taller setmanal de cuina, en el qual sempre es treballa amb productes ecològics i de proximitat. Si poden ser del nostre hort, fantàstic! , sinó escollim productors de la zona que ens subministren a través del grup de consum. Hem fet galetes dolces, galetes salades, magdalenes, pizzes, pa i moltes altres coses boníssimes.

Des de la comissió d'ecologia i sostenibilitat s'ha vetllat per a que tots els productes utilitzats al taller de cuina siguin ecològics. També s'ha treballat per a un canvi en l'esmorzar que es comparteix els dies d'aniversari, promovent que els infants portin fruita i altres aliments saludables i, a poder ser, ecològics, per a compartir el dia del seu aniversari.

Promovem una alimentació a l'hora d'esmorzar saludable i sostenible.

Entorn: Un dia a la setmana, el grup de Cirerers sortim al nostre entorn proper, aquestes sortides inclouen el parc, els camps d'avellaners, els camps de cultiu, el riu i el bosquet.

De forma puntual, realitzem sortides més lluny, entre les quals cada any anem a veure la Cooperativa d'oli i avellanes de La Selva del Camp.

Alzina:

Hort: des de principi de curs, mitjançant un taller d'hort setmanal conduït per una mare, dissenyem com

volem que sigui el nostre hort, què hi plantarem i com farem les tasques associades. Es tracta d'un hort amb molt moviment, que va creixent segons les necessitats de cada moment. Una activitat ens porta a una nova necessitat, i així anem engrandint l'espai dedicat a l'hort i al planter.

Vam començar el curs preparant la terra i plantant-hi diverses plantes i flors, després ens vam trobar amb la necessitat d'establir com les cuidàvem, fet pel qual va sorgir la idea entre els infants de fer una tasca (dins les tasques generals que duen a terme els infants cada dia al final del matí), que fos regar l'hort.

Posteriorment ens vam trobar amb la necessitat de construir un compostador, i també de fer més gran la part enjardinada. Per això vam començar a fer planter, i aleshores vam adonar-nos que les llavors necessitaven un petit hivernacle, el qual vam construir. I així, el moviment, d'una acció que ens porta a veure la necessitat de la següent.

Hi hem plantat enciams, escaroles, bledes, col-i-flor, julivert, plantes aromàtiques, alls, cebes,

A banda de l'hort, fem taller de botànica setmanal amb els alumnes de l'Alzina, on sovint l'hort i el jardí serveixen d'espai de treball, a banda d'altres experiments que realitzem a nivell d'aula.

Fem tallers de ciència setmanals, que de vegades inclouen l'ús de plantes del nostre hort o jardí: destil·lació, elaboració d'espelmes,...

Alimentació: L'últim divendres de cada mes fem taller de cuina, cuinem els productes de l'hort i altres aliments (sempre aliments ecològics i de proximitat). Aquest taller el realitzen els infants amb dues mares de la cooperativa, i al final del matí els infants dinen a l'escola amb tot el que han cuinat.

Des de la comissió d'ecologia i sostenibilitat s'ha vetllat per a que tots els productes utilitzats al taller de cuina siguin ecològics. També s'ha treballat per a un canvi en l'esmorzar que es comparteix els dies d'aniversari, promovent que els infants portin fruita i altres aliments saludables i, a poder ser, ecològics, per a compartir el dia del seu aniversari.

Promovem una alimentació a l'hora d'esmorzar saludable i sostenible.

Entorn: Els infants de l'Alzina surten sovint a conèixer l'entorn més proper del poble. El riu, els camps d'avellaners i els horts del voltant.

Actualment estan participant en el Projecte Orenetes, censant els nius que es troben a la població.

4.5 - Recursos humans i materials

Totes les activitats descrites anteriorment, són possibles gràcies als recursos humans dels que disposem a la cooperativa, ja sigui els educadors que porten a terme les sortides, algun dels tallers d'hort i de cuina, les mares de la cooperativa (taller d'hort, cuina i ciència a l'Alzina) o els voluntaris.

Com a cooperativa, ens autogestionem i, per tant, les mares i voluntaris realitzem els tallers de forma voluntària, per la qual cosa no hi ha despeses econòmiques. L'hort de l'espai de Oliveres també l'hem fet amb una jornada de treball de les famílies.

La comissió d'ecologia i sostenibilitat està formada per sis persones del projecte, que també treballen de forma voluntària, i el grup de consum s'administra a través d'una adreça de correu electrònic, on hi som una trentena de famílies. Cada persona es responsabilitza d'un proveïdor i gestiona les comandes per aquest proveïdor.

A nivell de recursos materials, ens ha calgut comprar una mica de planter per l'hort, i tots aquells ingredients de cuina que necessitem pels tallers de cuina i dels quals no disposem.

Tenim una petita partida econòmica destinada a aquestes despeses.

També hem comprat eines per a treballar els horts dels diferents espais.

Les fustes per a delimitar els espais d'hort i jardí, així com per a construir el compostador, les hem aprofitat d'estructures de fusta que hem desmuntat o de donacions d'algunes famílies.

4.6 – Avaluació: El projecte, com ha millorat l'aprenentatge de l'alumnat?

Des de que portem a terme el projecte d'hort i espais exteriors als tres espais educatius de Oliveres, Cirerers i Alzina hem pogut veure com els infants incorporen al seu quotidià l'espai exterior com un espai més d'aprenentatge, fet que els acompanya en tots els espais de la seva escolarització.

Valorem molt positivament la cura i respecte que tenen pels espais que ells mateixos han generat (mai hem tingut desperfectes o un ús indegut d'aquests espais per part dels infants del projecte). Observem que en tenen cura de forma autònoma, i aprenen a prendre les decisions necessàries per a mantenir l'espai en les condicions necessàries.

Acompanyant aquest treball de les sortides a l'entorn proper, també podem observar com els infants construeixen el vincle amb la població que els acull, i com a través del coneixement de l'entorn natural i

social augmenten el seu sentiment de pertinença al poble de El Milà.

De forma concreta, avaluem els següents ítems:

- Cura de l'espai exterior per part dels infants
- Grau de participació en els tallers d'hort, cuina i ciència
- Desplegament curricular de la intel·ligència naturalista i cinètica-corporal (en mesurem l'aprenentatge a través d'indicadors de procés, que ens permeten fer el seguiment individualitzat de cada infant)
- Nombre de famílies que formen el grup de consum
- Valoració per part dels infants, la recollim de forma escrita i oral en el seguiment del propi procés d'aprenentatge que fa cada infant amb el seu tutor
- Valoració per part de les famílies. A final de cada trimestre fem una reunió de valoració, en la que incloem la valoració d'aquest projecte. A final de curs també passem una enquesta de valoració a les famílies

Podem concloure que el desplegament d'aquest projecte ens ha permès estructurar moltes idees que teníem, i vertebrar totes aquestes accions sota criteris de sostenibilitat, cura del medi ambient i consum responsable.

A l'alumnat li permet disposar d'espais on desplegar un aprenentatge vivencial del seu entorn, de les seves formes d'alimentar-se i consumir; alhora que permet que aquests valors que les famílies de la cooperativa compartim, estableixin una correlació entre casa i el projecte educatiu.

4.7 - Altres aspectes a Considerar

Els infants diuen:

- Fent els tallers d'hort i cuina ens ho passem molt bé!
- Ara ja sé com es fan els calçots
- Perquè una llavor és rodona i una altra allargada?
- El compostador necessita una fusta nova
- A qui li toca regar?
- Quan veurem aquesta flor a fora del bulb?
- Hem posat una patata a l'aigua i li han sortit arrels

5 – CRITERIS DE VALORACIÓ

5.1 –Innovació: Quins són els elements innovadors en relació als objectius del projecte?

Creiem que aquest projecte és innovador pels següents criteris:

- Contempla els espais exteriors com espais d'aprenentatge i experimentació al mateix nivell que els espais interiors
- Els espais exteriors es plantegen com espais on és possible experimentar i provar, alhora que faciliten un vincle i despleguen la necessitat de tenir-ne cura
- Els infants poden accedir als espais exteriors en qualsevol moment de les hores que passen a l'escola
- Els infants es responsabilitzen de la cura d'aquests espais, i prenen en assemblea les decisions necessàries per a millorar-ne aquesta cura
- Els infants dissenyen i decideixen com volen aquests espais
- Implica la participació de tota la comunitat educativa: mares i pares, voluntaris, educadors/es i infants. Tots participem, tant en el disseny, com en l'elaboració i l'avaluació
- Les repercussions del projecte impliquen canvis en les dues direccions: les propostes i accions de les famílies impliquen canvis al centre educatiu, i allò que passa a l'escola vertebrada també canvis a les famílies
- Vincula els infants amb el seu entorn proper, tant natural com sociocultural, a través sobretot de la vivència, l'experiència i l'avaluació. Es tracta d'un aprenentatge que obre les portes del centre educatiu i permet a la comunitat entrar al centre, i als infants sortir a la comunitat
- Allò que tenim als espais exteriors de l'escola, convida a conèixer i descobrir l'entorn més proper dels infants
- Els infants cullen, cuinen i es mengen tot allò que han cultivat. Des de la llavor fins al plat, els infants participen de tots els passos del procés

5.2 – **Curriculum:** Quines són les principals competències que ha permès desenvolupar el projecte?

Com ja hem comentat, el projecte ens permet treballar especialment la intel·ligència naturalista i la cinètica-corporal, amb una gran interrelació amb la intel·ligència interpersonal.

Quan traslладem això al camp de les competències, podem afirmar que el conjunt d'actuacions que formen part d'aquest projecte permeten desplegar les següents competències bàsiques en l'alumnat:

- *Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic*
Pel que fa a l'adquisició de nous coneixements de forma pràctica i vivencial, a l'observació de cicles i processos naturals, a la vinculació amb la cura de l'entorn i a l'aprenentatge de la influència de les nostres accions (grans i petites) sobre el nostre entorn natural i social.
- *Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria*
Pel que fa a la implicació del propi alumnat en tots els passos del procés: disseny, elaboració i avaluació. La capacitació de l'alumnat a respondre a situacions noves que requereixen de les seves decisions, i l'aprenentatge de la importància de la implicació personal en el manteniment de l'entorn proper i la construcció de noves dinàmiques de treball i nous espais col·lectius
- *Competència d'aprendre a aprendre*
Pel que fa a l'oportunitat que aquest projecte ens dóna d'estimular la capacitat de l'alumnat de responsabilitzar-se del propi procés d'aprenentatge i aprendre a autoavaluar-se.
Entenem la prova i l'encert-error com a part indispensable del procés d'aprenentatge, així com els replantejaments de millora que es basen en l'aprenentatge que ens dóna el fet d'equivocar-nos.
- *Competència social i ciutadana*
El projecte traspasa les parets del centre educatiu, i vincula els infants amb el seu entorn natural i social. Aquest fet els capacita per a prendre consciència de l'entorn que els envolta i del seu rol com a ciutadans. Els enfronta amb reptes i problemes ambientals i socials, i els ensenya la importància de participar d'una forma activa en la construcció dels canvis i millores necessàries."

5.3 – **Significació:** Quines experiències properes a l'alumne s'han escollit? Quina participació ha tingut l'alumnat?

Com hem explicat fins ara, en la nostra concepció de l'aprenentatge i dels processos educatius, l'infant n'és el protagonista en totes les parts del procés: disseny, elaboració i avaluació. Els infants tenen la possibilitat de decidir en quins tallers participen.

A més, la metodologia emprada procurem que sigui el més vivencial possible, i que les accions proposades estiguin dotades de sentit per a l'alumnat.

Creiem que aquest enfocament facilita que les experiències que es donen siguin properes a l'alumnat, i que per tant, els motivin a participar.

Pel que fa als infants de primària, hi ha hagut molt bona participació en els tallers d'hort, ciència i botànica al llarg de tot el curs. Als tallers de cuina hi participen tots els infants de primària (un divendres al mes) i també al dinar posterior.

5.4 – **Comunicació:** Quines activitats han emprat la comunicació com a eina d'aprenentatge?

La documentació i comunicació del procés és un part indissociable del mateix. EN el nostre dia a dia els infants reporten els processos que observen i experimenten a través de fotografies, vídeos, escrits i dibuixos. Aquest material els serveix per a organitzar les tasques col·lectives, per a comunicar les necessitats a l'assemblea o per a comparar i establir relacions dins del propi procés.

Utilitzem també la comunicació com a eina d'aprenentatge, ja que les novetats de l'hort els arriben als infants de l'Alzina en forma de carta, que llegeixen i comparteixen en l'espai de propostes del matí.

També hem utilitzat la comunicació amb les famílies i el poble per a informar-los de quan es realitzen tallers de cuina, què hem collit, què ha passat a l'hort. Totes les activitats són anunciades amb anterioritat per tal que l'infant pugui apuntar-s'hi, i es comunica a les famílies també quin és el calendari de tallers i propostes.

Els propis infants comuniquen, a la resta de companys, allò que va passant als espais de tallers en els espais comuns destinats a posar-nos al dia.

En totes les activitats vinculades directament amb l'entorn treballem, per una part, la comunicació no-verbal, ja que la relació amb l'entorn és bàsicament corporal. A més, l'ètica que n'emergeix (de la relació amb

l'entorn) és fonamentalment corporal; per no dir exclusivament. És a dir, la cura de l'entorn i l'amor a l'entorn, és una ètica que sorgeix exclusivament a partir de la seva vivència, i aquesta vivència és corporal, emocional, no-verbal; el compromís envers l'entorn no emergeix des del discurs (ni des de la teoria ni els llibres), sinó que ho fa des de la comunicació no-verbal, corporal, i emocional. I, creiem que no pot ser d'una altra manera.

Per altra banda, en totes aquestes activitats hi ha també part de comunicació verbal, que serveix per a canalitzar l'activitat, donar-li forma, i estructurar-la cognitivament. Aquesta comunicació verbal ajuda a classificar, jerarquitzar i ordenar conceptes, la qual cosa és important per a poder explicar allò que faig i visc, fer-m'ho propi i poder-ho comunicar als altres; però no creiem que sigui gaire significativa a l'hora de construir col·lectivament els processos ètics, ja que aquest van lligat a allò no-verbal, emocional i corporal.

5.5 – **Acció:** Quin resultat final s'ha obtingut? Quins valors s'ha permès incorporar?

Considerem que el projecte no persegueix cap resultat final, sinó que busca transmetre una manera de fer i responsabilitzar-se vers les formes de viure i consumir.

Per a poder transmetre aquesta visió, treballem cultivant, cuinant i cuidant els nostres aliments.

També procurem mostrar als nostres infants el seu entorn més proper i la importància de cuidar-lo i d'implicar-se en la construcció i manteniment d'aquest entorn.

Per a tot això, els adults referents del projecte i les famílies procurem treballar també per a incorporar en nosaltres mateixos aquests valors.

I la transmissió d'aquests valors no creiem que es pugui donar a través del discurs i la instrucció; sinó que és imprescindible la vivència, la manipulació, l'experimentació, les estones compartides, etc.

Allò que volem transmetre, que n'hi podem dir valors, és quelcom que emergeix a partir de la vivència emocional; és a dir, allò que queda com a pòsit de la nostra història d'interrelacions -continuades, recursives i recurrents- amb totes aquelles persones i experiència amb les que ens hem anat trobant. I, les vivències amb l'entorn no en són una excepció i, aquesta és la raó perquè volem que siguin un eix central del nostre projecte educatiu. I no només com a elements teòrics i/o de reflexió (que són necessaris per estructurar la part cognitiva), sinó com elements vivencials i quotidians que són els que, realment, acompanyen els processos ètics i estètics de cura, amor, responsabilitat i compromís amb l'entorn que ens envolta i del que formem part.

5.6 – **Projecció.** Com s'ha vinculat el projecte al món professional? Com ha contribuït a la comunitat propera?

Com hem explicat de forma reiterada, aquest projecte inclou els infants, la cooperativa i l'entorn on ens ubiquem, i cada un dels elements interacciona i alimenta els altres.

Arrel d'aquest projecte, estem vertebrant de cara al curs vinent un projecte de co-creació de la Zona Verda del poble del Milà. Estem començant a treballar de forma conjunta els infants de primària, els educadors, les famílies i l'Ajuntament del poble. Volem aconseguir redefinir els usos i la cura de la Zona Verda del poble, així com augmentar-ne la seva funció ecològica i educativa.

6 - DOCUMENTS ADDICIONALS

Document 1:

Muntatge fotogràfic de diverses activitats realitzades als tres horts del projecte. Podreu trobar imatges de moments d'activitat i experiència a l'hort, així com algunes imatges dels tallers de cuina.
(<https://vimeo.com/167188636>)

Document 2:

Projecte Educatiu de Centre de la Cooperativa Submarí Lila
(<https://drive.google.com/file/d/0B8UZqP3YocOoeVhYVkcZ1VkcHM/view?usp=sharing>)

Document 3:

Pàgina web de la cooperativa Submarí Lila (<http://www.submarilila.cat/>)